

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A DOUA

DECIZIE

Cererea nr. 54187/15
Ion BULGACOV versus Republica Moldova
și alte 41 cereri
(a se vedea lista în anexă)

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Doua), întrunită la 19 martie 2019 într-un Comitet compus din:

Ivana Jelić, Președinte,

Valeriu Grițco,

Darian Pavli, *judecători*,

și Hasan Bakırcı, Grefier adjunct al Secției,

Având în vedere cererile menționate mai sus depuse la datele indicate în tabelul anexat,

Deliberând, decide următoarele:

ÎN FAPT

1. Lista cererilor este prezentată în anexă.

A. Circumstanțele cauzei

2. Circumstanțele cauzei, prezentate de către părți, pot fi rezumate după cum urmează.

3. Reclamanții sunt sau au fost deținuți (a se vedea lista din anexă) în locurile de detenție din Moldova. În cererile lor, ei invocă condițiile de detenție, pe care le-au descris detaliat.

B. Legislația națională și texte pertinente

4. La 1 ianuarie 2019 au intrat în vigoare modificările la Codul de procedură penală introduse prin legile nr. 163 din 20 iulie 2017 și nr. 272 din 29 noiembrie 2018. Acestea prevăd introducerea unui nou remediu preventiv și compensatoriu pentru plângerile cu privire la condițiile inadecvate de detenție.

5. Conform acestor noi prevederi, persoanele care au o cerere depusă în fața Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la condițiile detenției lor pot exercita, în termen de patru luni de la 1 ianuarie 2019, dreptul la remediu menționat mai sus.

6. Legea și actele interne relevante, precum și textele Consiliului Europei sunt prezentate în decizia *Draniceru v. Republica Moldova* ((dec.), nr. 31975/15, §§ 10-19, 12 februarie 2019).

PLÂNGERI

7. Invocând Articolul 3 din Convenție, reclamantii s-au plâns de condițiile materiale ale detenției lor, considerate contrare acestei dispoziții, precum și de lipsa asistenței medicale în timpul detenției. De asemenea, în unele cereri (a se vedea anexa), aceștia susțin că nu ar fi primit îngrijiri medicale adecvate în detenție.

8. De asemenea, unii reclamantii (a se vedea anexa) se plâng de inexistența unui remediu intern efectiv, în sensul Articolului 13 din Convenție, pentru a-și exercita drepturile în baza Articolului 3 din Convenție.

9. În plus, reclamantii mai invocă încălcarea diverselor articole din Convenție și din Protocoalele la aceasta.

ÎN DREPT

A. Cu privire la conexarea cererilor

10. Având în vedere similaritatea cererilor, Curtea consideră că este necesar să le examineze împreună într-o singură decizie, în conformitate cu Articolul 42 § 1 din Regulamentul său.

B. Cu privire la plângerea formulată în baza Articolului 3 din Convenție referitor la condițiile materiale de detenție

1. Instituirea unui nou remediu național

11. Curtea notează că, începând cu 1 ianuarie 2019, justițiabilii se pot prevala de noul remediu pentru a invoca condițiile detențiilor lor. În decizia sa recentă *Draniceru* (decizie citată mai sus, §§ 26-41), Curtea a analizat dispozițiile referitoare la acest remediu și s-a pronunțat asupra eficienței sale, din care rezultă următoarele.

12. Noul remediu include o componentă preventivă și alta compensatorie. Cu referire la prima, în cazul în care plângerea este considerată fondată, judecătorul de instrucție, sesizat de o persoană condamnată, poate să dispună penitenciarului remedierea situației în termen de maximum cincisprezece zile, iar la sfârșitul acestei perioade administrația penitenciară trebuie să informeze judecătorul cu privire la măsurile concrete întreprinse. Cu referire la componenta compensatorie, judecătorul poate: a) decide reducerea sentinței persoanei condamnate, pe baza unei scutiri de 1-3 zile pentru o perioadă de detenție de zece zile în condiții necorespunzătoare și (b) în cazul în care reducerea sentinței nu este suficientă pentru a despăgubi persoana condamnată sau în cazul în care reținerea în condiții necorespunzătoare este mai mică de zece zile, să se acorde persoanei condamnate o compensație pecuniară de maximum două unități convenționale, *id est* 100 lei moldovenești (aproximativ 5,10 EUR conform cursul oficial de schimb valabil la 1 ianuarie 2019) pentru fiecare zi de detenție în condiții necorespunzătoare.

13. Persoanele deținute care nu sunt condamnate pot fi despăgubite de către instanța de judecată, care stabilește pedeapsa cu închisoarea, conform următoarei formule: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv în condiții neadecvate. În cazurile în care nu se poate aplica reducerea, acuzatul/inculpatul poate înainta o acțiune civilă pentru a cere despăgubiri.

14. Curtea reiterează faptul că ea a constatat deja că noul remediu stabilit în Republica Moldova *a priori* poate fi considerat eficient și că, în principiu, există perspective de remediere adecvată a încălcărilor Convenției care rezultă din condițiile de detenție necorespunzătoare (*Draniceru*, decizie menționată mai sus, § 41).

2. Epuizarea noului remediu

15. Curtea reiterează că principiile relevante aplicabile în materie de epuizare a căilor interne de recurs instituite în urma unei hotărâri-pilot sunt deja bine-stabilite (a se vedea, printre multe altele, *Demopoulos și alții v. Turcia* (dec.) [MC], nr. 46113/99 și 7 altele, §§ 69-70 și 87-88, CEDO 2010, *Stella și alții v. Italia* (dec.), nr. 49169/09 și alții, §§ 38-41, 16 septembrie 2014, și *Domján v. Ungaria* (dec.), nr. 5433/17, §§ 31-34,

14 noiembrie 2017). În special din această jurisprudență rezultă că, deși epuizarea căilor de interne recurs se apreciază la data depunerii cererii în fața Curții, această regulă suferă excepții care pot fi justificate de către circumstanțele unei cauze anumite, în particular atunci când un remediu a fost instituit în urma unei hotărâri-pilot pronunțate de către Curte.

16. Curtea a constatat deja că noul remediu cu privire la condițiilor de detenție introdus în sistemul juridic moldovenesc *a priori* a fost eficient, că a fost justificată aplicarea excepției de la principiul epuizării căilor de recurs interne, și că justițiabilii trebuiau să se prevaleze de acesta (*Draniceru*, decizie pre-citată, §§ 41, 43-44).

17. Revenind la prezenta cauză, Curtea notează că noul remediu este la dispoziția reclamantilor și că acesta poate fi exercitat în termen de patru luni începând cu 1 ianuarie 2019.

18. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că, în măsura în care se invocă detenția în condiții materiale contrare Articolului 3 din Convenție, reclamanții trebuie să se prevaleze de noul recurs respectiv pentru a obține recunoașterea încălcării și, după caz, compensarea adecvată. În același timp, Curtea afirmă că, în cazul în care nu obțin câștig de cauză la nivel național, aceștia vor putea depune o nouă cerere în fața Curții în termen de șase luni de la epuizarea noului remediu (*Draniceru*, decizie pre-citată, § 45).

19. Curtea declară din nou că își rezervă dreptul de a examina coerența jurisprudenței instanțelor naționale cu propria jurisprudență, precum și eficacitatea căilor de recurs atât în teorie, cât și în practică. În orice caz, sarcina probei cu privire la eficacitatea căilor de recurs va fi pusă pe seama statului reclamat (*ibidem*, § 46).

20. Din aceste considerente, rezultă că plângerea reclamantilor cu referire la condițiile materiale inadecvate de detenție trebuie respinsă pentru neepuizarea căilor de recurs interne, în conformitate cu Articolul 35 §§ 1 și 4 din Convenție.

C. Cu privire la plângerea formulată în baza Articolului 13 din Convenție

21. Curtea a constatat deja că noul remediu a fost, în principiu, eficient în sensul Articolului 35 § 1 din Convenție (*Draniceru*, decizie pre-citată, § 41). Având în vedere legătura dintre această dispoziție și Articolul 13 din Convenție, Curtea consideră că respectiva constatare este de asemenea valabilă și pentru prezenta plângere (*ibid.*, § 49).

22. Prin urmare, Curtea consideră că această plângere este vădit nefondată și trebuie respinsă în conformitate cu Articolul 35 § 3 (a) și 4 din Convenție.

D. Cu privire la celelalte plângeri

25. În plus, reclamanții se plâng de încălcarea diferitelor articole din Convenție și Protocoalele sale. În plus, unii din ei se plâng și de lipsa asistenței medicale în detenție, invocând Articolul 3 din Convenție, separat sau combinat cu Articolul 13 din Convenție (a se vedea anexa).

26. Curtea nu se consideră în măsură să se pronunțe cu privire la necesitatea de a comunica aceste plângeri Guvernului pârât în conformitate cu Articolul 54 § 2 (b) și suspendă examinarea lor.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Decide să conexeze cererile;

Declară inadmisibile plângerile în baza Articolului 3 din Convenție, separat sau combinat cu Articolul 13 din Convenție, cu referire la condițiile materiale de detenție;

Amână examinarea celorlalte plângeri ale reclamanților, inclusiv a celor formulate de către unii din aceștia în baza Articolului 3 din Convenție în separat sau combinat cu Articolul 13 din Convenție, cu referire la lipsa asistenței medicale în detenție.

Redactată în limba franceză și notificată în scris la 28 martie 2019.

Hasan Bakırcı
Grefier adjunct

Ivana Jelić
Președinte

DÉCIZIA BULGACOV v. RÉPUBLICA MOLDOVA ȘI ALTE CERERI

ANNEXE

Nr .	Cerere a nr.	Data înaintării	Reclamant Data nașterii Locul reședință Naționalitate	Reprezentat de	Plângeri le privind condițiile materiale de detenție	Plângerile referitor la lipsa condițiilor de îngrijire în detenție
1	54187/15	21/10/2015	Ion BULGACOV 14/12/1976 Cojusna moldovean	Daniela GÎRJEV	Articolele 3 și 13	-
2	32618/16	01/06/2016	Igor GRADINARI 15/08/1982 Ulmu, Ialoveni moldovean	Veronica PASCAL	Articolele 3 și 13	-
3	26879/17	05/04/2017	Eleonora MINASIAN 26/09/1984 Tbilisi georgian	Veaceslav ROPOT	Articolele 3 și 13	-
4	38047/17	16/05/2017	Garri BIVOL 12/08/1977 Chisinau moldovean		Articolele 3 și 13	-
5	39351/17	26/05/2017	Serghei POPOVICI 19/11/1973 Chisinau moldovean	Gheorghe ULIANOVSCHI	Articolele 3 și 13	-

Nr .	Cerere a nr.	Data înaintării	Reclamant Data nașterii Locul reședință de Naționalitate	Reprezentat de	Plângeri le privind condițiile materiale de detenție	Plângerile referitor la lipsa condițiilor de îngrijire în detenție
			<p>Liliana ANDRIAȘ 17/04/1966 Chisinau moldovean, român</p> <p>Sergiu LEBEDIUC 06/09/1972 Chisinau moldovean</p> <p>Serghei GUBENCO 30/03/1972 Comrat moldovean</p> <p>Iurie HÎRBU 27/07/1973 Telenesti moldovean</p> <p>Aurica US 09/08/1948 Chisinau moldovean</p> <p>Gheorghe MARCHITAN 16/12/1948 Causeni moldovean</p> <p>Ștefan NIȚĂ 18/05/1968 Chisinau moldovean</p> <p>Mihail MORARU</p>			

DĂCIPIA BULGACOV v. RĂPUBLICA MOLDOVA ȘI ALTE CERERI

Nr .	Cerere a nr.	Data înaintării	Reclamant Data nașterii Locul reședință de Naționalitate	Reprezentat de	Plângeri le privind condițiile materiale de detenție	Plângerile referitor la lipsa condițiilor de îngrijire în detenție
			27/03/1966 Chisinau moldovean, roumain Gheorghe GORUN 09/11/1957 Chisinau moldovean Ghenadie BÎRNAZ 29/02/1968 Chisinau moldave, roumain Igor VORNICESCU 01/09/1965 Chisinau moldovean			
6	42770/17	07/06/2017	Iurii ONIȘCENCO 07/11/1968 Chisinau moldovean	Alexandru POSTICĂ	Articolele 3 și 13	Articolele 3 și 13
7	46213/17	16/08/2017	Grigore CIUMAC 28/10/1984 Zahareuca moldovean		Articolele 3 și 13	-
8	53948/17	18/07/2017	George BOȚAN 21/06/1979 Chisinau moldovean	Victor BRÎNZĂ	Articolele 3 și 13	-
9	64977/17	28/08/2017	Serghei ROTARI 29/11/1961 Chisinau moldovean	Oxana ROTARI	Articolul 3	-

Nr .	Cerere a nr.	Data înaintării	Reclamant Data nașterii Locul reședință de Naționalitate	Reprezentat de	Plângeri le privind condițiile materiale de detenție	Plângerile referitor la lipsa condițiilor de îngrijire în detenție
10	65792/17	25/08/2017	Serghei CEBAN 11/10/1974 Chisinau moldovean	Oleg COJOCARI	Articolele 3 și 13	-
11	66167/17	16/11/2017	Andrei CURMEI 06/06/1967 Chisinau moldovean		Articolul 3	-
12	73987/17	30/09/2017	Alexandru STRATULAT 16/07/1981 Chisinau moldovean,roumain	Ivan UNGUREAN	Articolul 3	-
13	75801/17	17/10/2017	Andrei BAHCIVANJI 28/09/1975 Chișinău moldovean	Victor MAZNIUC	Articolul 3	-
14	248/18	23/11/2017	Ion SENDEȚCHI 02/05/1960 Chisinau moldovean		Articolul 3	Articolul 3
15	3564/18	30/12/2017	Iurie BOLBOCEANU 04/10/1959 Chisinau moldovean	Gheorghe MALIC	Articolul 3	Articolul 3
16	10194/18	11/02/2018	Dmitrii ZARICICOVII 20/07/1984 Tiraspol moldovean	Veaceslav ȚURCAN	Articolul 3	-
17	11181/18	14/04/2018	Vladimir MOCREAC 10/05/1981 Leova moldovean		Articolul 3	-
18	14043/18	10/03/2018	Denislam MAȘAEV	Sergiu CUSNIR	Articolul 3	Articolul 3

DÉCIZIA BULGACOV v. RÉPUBLICA MOLDOVA ŞI ALTE CERERI

Nr .	Cerere a nr.	Data înaintării	Reclamant Data naşterii Locul reşedinţă de Naţionalitate	Reprezentat de	Plângeri le privind condiţiile materiale de detenţie	Plângerile referitor la lipsa condiţiilor de îngrijire în detenţie
			03/01/1986 Chisinau moldovean			
19	15230/18	20/03/2018	Valentin EŞANU 10/02/1977 Chisinau moldovean	Sorin TIGHINEAN U	Articolul 3	Articolul 3
20	16177/18	23/03/2018	Oleg ONIŞCENCO 08/06/1976 Chisinau moldovean	Elena GARAZ	Articolul 3	Articolul 3
21	16192/18	26/03/2018	Igor DAMASCHIN 29/03/1968 Viisoara moldovean	Vladimir KOVALI	Articolul 3	-
22	20560/18	13/06/2018	Petru IORDANOV 02/04/1974 Chisinau moldovean		Articolele 3 şi 13	-
23	24179/18	08/05/2018	Nicoleta MALAI 29/01/1990 Ghelauza moldovean	Ivan UNGUREAN	Articolul 3	-
24	24390/18	14/05/2018	Vadim SOLOVIOV 10/11/1986 Korolyov rus Vladimir BERDZENISHVILI 03/07/1974 Podebrady rus	Eugeniu GLUŞCENCO	Articolele 3 şi 13	-
25	24947/18	23/05/2018	Nodar ADZHAMI	Sergiu COTRUŢĂ	Articolele 3 şi 13	-

Nr .	Cerere a nr.	Data înaintării	Reclamant Data nașterii Locul reședință de Naționalitate	Reprezentat de	Plângeri le privind condițiile materiale de detenție	Plângerile referitor la lipsa condițiilor de îngrijire în detenție
			28/04/1987 Novotitarovskaya rus			
26	24981/18	23/05/2018	Sabir AGAEV 01/07/1984 Chisinau rus	Sergiu COTRUȚĂ	Articolele 3 și 13	-
27	27024/18	04/06/2018	Yauheni MAMOIKA 21/01/1990 Vitebsk belarus	Veaceslav ROPOT	Articolul 3	Articolul 3
28	27670/18	05/06/2018	Oleg PRUTEANU 07/03/1977 Chisinau moldovean	Dorin LIȘMAN	Articolele 3 și 13	-
29	35502/18	02/07/2018	Vasilii BOLDURAT 14/01/1987 Cricova moldovean	Gheorghe STRĂISTEANU	Articolul 3	-
30	37141/18	24/07/2018	Dan BAHNARU 13/09/1970 Chisinau moldovean	Mihail DURNESCU	Articolele 3 și 13	-
31	37760/18	16/07/2018	Victor SALINSCHI 09/01/1961 Chisinau moldovean	Andrei BRICEAC	Articolul 3	-
32	38016/18	02/08/2018	Denis GRÎU 25/06/1984 Chisinau moldovean	Viorel MALANCIUC	Articolul 3	-
33	39403/18	24/09/2018	Vasile EREMIA 11/01/1967 Rezina moldovean		Articolele 3 și 13	-
34	45880/1	18/09/20	Grigore	Ion DODON	Articolele	-

DĂCIPIA BULGACOV v. RĂPUBLICA MOLDOVA ȘI ALTE CERERI

Nr .	Cerere a nr.	Data înaintării	Reclamant Data nașterii Locul reședință de Naționalitate	Reprezentat de	Plângeri le privind condițiile materiale de detenție	Plângerile referitor la lipsa condițiilor de îngrijire în detenție
	8	18	OBOROC 04/06/1977 Bender moldovean		e 3 și 13	
35	48198/18	06/10/2018	Leonid CÎRHAN 17/01/1973 Chisinau moldovean	Liudmila COJOCARU	Articolele 3 și 13	-
36	53642/18	07/11/2018	Igor BURCĂ 17/01/1980 Chisinau moldovean	Valeriu PLEȘCA	Articolul 3	Articolul 3
37	56290/18	14/11/2018	Nicolai BELÎ 26/01/1954 Chisinau moldovean	Vasile RÎHLEA	Articolul 3	Articolul 3
38	56456/18	26/11/2018	Murat CERNIT 18/11/1965 Chisinau turc	Vadim VIERU	Articolele 3 și 13	-
39	57267/18	29/11/2018	Roman SIDOROV 14/07/1988 Lipcani moldovean	Lilian TIMOTIN	Articolul 3	-
40	59336/18	10/12/2018	Ivan SAREV 12/05/1988 Chisinau moldovean		Articolul 3	-
41	6779/19	25/01/2019	Ion DRUMEA 25/07/1996 Pruncul moldovean	Veronica PASCAL	Articolul 3	-
42	7433/19	21/01/2019	Radu ȘALARI 19/08/1982 Balti moldovean		Articolele 3 și 13	-